Ч. 86 (13.984). Львів, вівторок 2. квітня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святочне відслонення памятника Шевченка у Харкові.

В понеділок 25. березня ц. р. відбулося у Харкові святочне відкриття памятника Т. Шевченка роботи різьбаря Манізера. Памятник відслонив в імени КП(б)У й уряду УССР Затонський. У хвилині відслонення памятника оркестра військової залоги Харкова відограла інтернаціонал, а хор з 700 осіб під управою дириґента харківської опери Арнольда Марґуляна відспівав „Заповіт". У цій хвилині літак розкидав між присутніх спеціяльне число „Вістей". У своїй промові Затонський вихвалював перемоги большевиків і здобутки Совітської України, можлив. заборолом СССР. „Але недобитки ворогів не дрімають. Підготовляються до інтервенції. Ми повинні випередити тих, які хочуть нарушити наш мир, — що але з ними буде. Не вдасться їм скувати тих міліонів, які самі розкувались. Коли хтось нападе на нас, зустрінеться з однодушним спротивом, з ненавистю, якою твори Шевченка надихані проти панів-поміщиків. Російський нарід гордиться тим, що з його середовища вийшли такі велитні демократії, як Добролюбов і Чернишевський. Ми гордимось тим, що в нас, на Україні виріс великий бунтар, революціонер Шевченко".

Нові завдання пробоєвих відділів.

БЕРЛІН, 1. 4. ПАТ. Вчора відбулася у Люстгартені збірка резерви пробоєвих відділів берлінської бриґади. Окружний начальник пробоєвих відділів фон Яґов при цій нагоді рішуче заперечив, буцім то уряд розвяже пробоєві відділи. Промовець підкреслив, що канц. Гітлер ніколи не виречеться їх як знаряддя націонал-соціялістичного руху, який сам створив. Також член пруської державної ради Герліцер вияснив, що реорґанізацію пробоєвих відділів переводиться тому, що вони мають виконати нові завдання.

—о—

Реорґанізація армії в Румунії.

БУКАРЕШТ, 1. 4. ПАТ. Прем. Татареску виголосив учора через радіо промову у справі національної оборони і вивінування армії. Заявив, що Румунія завжди цінила союзи і порозуміння, яких головною метою створити фронт проти напасників. Підкреслив, що головним завданням уряду перевести реорґанізацію військових сил і зміцнити армію, бо цього вимагає теперішнє міжнародне положення. Румунія буде розбудовувати воєнний промисл.

Домагаються дефляції у Франції.

ПАРИЖ, 1. 4. ПАТ. На останнім засіданні конґресу радикальної партії в Ліоні приняли одноголосно внески комісії до справ торговлі і промислу про господарські проблеми. Партія домагається: 1) Обнижки процентової стопи, масової дефляції податків, обмеження і скасування податку від обороту, зменшення тариф транспортових, газових й електричних товариств. 2) Виконання великої програми публичних робіт а саме будови каналу на Роні, електрифікації села, будови водопроводів і т. д. 3) Приznати кредити для торговлі і зревальоризувати хліборобські та промислові продукти. 4) Збільшити туристичний рух і завести раціональну господарську політику ожививши торговлю Франції з кольоніями. Конґрес рішив, щоби мандати до міських рад зменшили з 6 до 4 років.

Арештування нац.-соціялістів в Австрії.

ВІДЕНЬ, 1. 4. ПАТ. Повідомляють, що в Горішній Австрії арештували провідника політичної орґанізації нац.-соц. партії, промисловця Гінтерлайтнера. Крім того арештували: вожда бриґади СА Н. Варнера та кількох його співробітників. Провід існуючої тепер нелеґально горішньоавстрійської нац.-соціялістичної партії сам розвязався, як відомо, при кінці лютого ц. р.

Виявилося, що деякі провідники старалися створити знову партійну орґанізацію та поліційна влада у Відні і Лінцу її зліквідувала.

Перед подорожю Ляваля до Москви.

ПАРИЖ, ПАТ. Політичні кола звертають увагу на оживлення на Ке д'Орсей. Анґлійський амбасадор Клярк дав французькому міністрові закордонних справ Лявалеві відповідь, доповняючи інформації про балачки анґлійських міністрів з канц. Гітлером і про балачки мін. Ідена в Москві з керманичами большевицької політики. Крім того в двократних розмовах із большевицьким амбасадором Патьомкіном Ляваль обговорив справи, звязані із своєю подорожю до Москви. Ці дату й далі визначують на 20. квітня. Французький міністер розглядав із амбасадором СССР пункти, яких здійснення моглаб потвердити його побут в Москві. Отже йде передовсім про східний пакт взаїмної помочі. Зовсім неґативне становище до того проєкту заняв канц. Гітлер підчас балачок із британськими міністрами, висуваючи поважні політичні справи, бо Німеччина повинна бути одним із сиґнатарів того пакту. Тепер іде про те, чи Франція піде, як це думають у деяких колах, на стрічу заключенню конвенції, згідної з первісним проєктом і отвертої для Німеччини. Цієї справи, як здається, ще не рішили.

ЛЯВАЛЬ НЕ ПОСТУПИТЬ ДО БЕРЛІНА.

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку з вісткою паризького кореспондента „Льокаль Анцайґер" нібито мін. Ляваль по дорозі до Москви задержиться в Берліні, Аґ. Аваса стверджує на основі інформацій з міродатних джерел, що повища вістка безосновна.

Недосяжний зразок большевицької техніки.

У московських політичних колах та серед широких шарів населення звернули увагу, що московську підземельну залізницю, яку скінчили недавно з великим накладом праці та реклями, досі ще не пустили в рух. Не зважаючи на те, що влада вже кілька разів визначувала „остаточні" речинці — залізниця не функціонує.

В Москві твердять, що окрема комісія устійнила: 1) що покладені шини не видержать нормального тягару, бо зроблені з лихої сталі. 2) Що при будові тунелів вжили зовсім невідповідних матеріалів і тунелі можуть тепер кожної хвилини завалитися.

Ці чутки дісталися за кордон і один фінський щоденник видрукував їх.

Вчора ті поголоски потвердила „Правда", що повідомлювала про арештування заступника начальника будови Льва Ґордона та директора будови Буйко, який постачав будівельні матеріяли.

Вони оба були найближчими співробітниками шефа будови Каґановича. Арештували їх за „розпусний спосіб життя та надужиття службового становища для особистих цілей".

Ця історія викликала в Москві величезне враження. Совітський уряд чванився метром як „недосяжним зразком техніки та процет праці".

Честь праці.

Стаття нагороджена II-ою нагородою на конкурсі „Діла" на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енерґії".

Хто винайшов би якийсь апарат для розбуджування та плекання людської енерґії, зробив би найбільшу прислугу для людства. Бо без порівнання менше люди роблять, як могли би робити. Велитенські засоби приспаних сил і можливостей марнуються між людьми. Серед інтеліґенції ще більше як серед інших станів. Як їх добути наверх та використати для суспільности? Як замінити потенціяльну енерґію в кінетичну? Покищо наука стоїть ближче до використання соняшної енерґії, ніж людської.

Та особливо безрадісний цей стан у нас. Сорок міліонів голов, а доцільної праці дуже мало. Багато менше як у малих націй, хочби голяндців, чехів, данців, шведів, норвежців, фінляндців!

Нема в нас непереможного хотіння. Інші наші духові сили розвинені інтензивніше як в інших націй, та розвиті вони на шкоду хотіння. „Слабо хотіти, значить не хотіти" — це знали вже старинні римляни. А ми слабо хочемо й мало чого досягаємо.

Пружинами людського змагання є спонуки, які приневолюють нас добувати щось, малюючи нам в уяві радощі з майбутньої осягненої мети. А ці спонуки в нас якісь мляві й не мають досить сили, щоби захоплювати до діл і до витревалости.

Коли внутрішні спонуки за слабі, треба зовнішньої сили, яка підтримувала би охляле бажання, заохочувала. Тому наші люди так цінять „принуку", що й їжа без припрошування не йде в рот (приповідка: „Було що їсти, та не було принуки"). Якщо хочемо добути від наших людей більше виконности, то побільшім принуку.

Найважніші спонуки людських діл, то добробут і слава. Змагання до першого з них таке могутнє, що наповняє вязниці людьми, які хотять до нього дійти скоро, без довголітньої, виснажливої праці. Уявлення добробуту, багатства, це головний мотор людської енерґії, принаблива мета намагань найбільшого числа людей. І колиб наші інституції були в силі оголошувати конкурси, визначувати премії за найкращі осяги, то це був би найпевніший шлях до розбуджування й плекання енерґії серед наших земляків.

Та потрібних на це капіталів у нас покищо нема. Не спускаючи з ока цієї можливости, треба шукати інших шляхів до такої мети.

Другою важною спонукою людської діяльности, як уже сказано, слава, чи точніше честь. Це бажання виглядати якнайкраще у власних очах і в очах інших людей. Та це ще позитивна сторінка. Зате нахил до панства став фатальною, руїнницькою силою в нашій історії. За почести й достоїнства проміняла наша шляхта свою національність і віру. І нині діється те саме. Кожний з пануючих над нами народів вмовляє в нас, що він ліпший, панський. І наш малосвідомий землячок лізе до того панства. Коли інші наші земляки творять кадри завзятців-зничарів у сусідніх народів. Раз-у-раз повторюється подібна історія як у Будзиновського „Як чоловік зійшов на пана". А причиною тут не тільки

вигоди, „лакомство нещасне", аще більше бажання здаватися ліпшим від інших; від свого оточення.

Це велитенська перевага в боротьбі з іншим народом цінити себе багато вище від противника. Сенкевич прислужився польській справі не так змалюванням видуманих геройських подвигів, як тим, що вщіпив безмірну національну гордість у душу своєї нації. Така пиха, що кладе власну націю та її членів „Über Alles" менше гуманна з людського погляду. Зате вона незвичайно корисна для нації, для розвитку її енергії. А в нас ця могутня підойма дуже слаба. Усякі фрази про рівність народів у програмах лівих партій виявилися тільки зручним маневром, коли ті партії дійшли до влади. В дійсности месіянізм, величання себе вибраним, найзнаменитшим народом, це постійне (не лише минуле, романтичне) джерело народньої енергії. Такі гасла ведуть до перемоги, ратують (як жидів) від загляди, денаціоналізації. І якби в нас був свій Сенкевич то став би він пробудником енергії, та на жаль його не видно.

Така роля честолюбства в житті націй, тай не менша вона в одиниць. „Слави добувати" було гасло, що вело запорожця на подвиги. Поміж заслуженими людьми в усіх віках і серед усіх народів, найбільше було таких, що мотивами їх подвигів було придбати богатство, або славу — почести. Із чистої ідейности працюють тільки виняткові люди. Власна амбіція, бажання визначитися, піднестися понад сіру юрбу, стати відомим і шанованим, є сильною спонукою до діяльности, пружиною енергії — зараз другою після змагання до богатства. **Побільшім можливість визначитися** — і викрешемо одночасно більше енергії в амбітних людей. А хто не є амбітний? Кому байдужі почести? Також лише виятковим людям.

Звичайно хто має якінебудь заслуги, той мимоволі все таки бажає, щоб їх хтось колись признав і оцінив. Колиж штучно затемнюється його заслуги, або ними пристроюється, мов чужим пірям, хтось інший, а тамтого понижає, щоб іншим не перешкоджував вибитися без заслуг — то як неяк, а людина таки помалу знеохочується.

Власна держава нагороджує заслуги одиниць вдячною згадкою за життя чи після смерти. Коли парлямент прийме звичайне рішення, що Масарик або Барту заслужився для своєї держави, то це неабияке відзначення. Заслужені на війні чи в мирі люди дістають ордери, медалі, хрести заслуги. Ними вони більше пишаються як богатством чи чимось іншим.

В нас не може своя влада оцінювати заслуг одиниць, але можуть це робити наші центральні установи. Даймо змогу богатьом людям відзначитися й вони відзначаться. Не занедбуймо цієї важної пружини людської енергії.

Знаємо, який вплив на дівчат мала не зовсім розумна думка вибирати королеву краси. Цього впливу мабуть і порівняти не можна з іншою заохотою. А краса — цеж не заслуга. Чи не добре би на місце цього ввести новий звичай — вибирати королеву, князя чи подвижника народньої праці? Кожне місто, містечко й село мало би право, при допомозі народніх товариств, вибрати собі одного найбільше заслуженого мужчину й одну жінку. Вибір був би важний на рік. По році вибрали би або тих самих, або інших, по заслузі. Кого вибрали би сім разів таким подвижником, того відзначилаб відповідна центральна установа ордером заслуги, за пятнацять таких літ ще вищим. Відзначені користувались би загальною пошаною, окремими передовими місцями на зборах і т. д. Це був би якийсь рід нашої духової еліти. Навіть большевики витворюють шляхту, яку обдаровують не тільки ордерами, а й земельними посілостями!

Усе на світі можна звести до абсурду, коли до цього невідповідно підійти. Таке могло би вийти і з громадянськими відзначеннями, якби суспільність не досить поважно поставилася до відзначування заслужених, а вищі установи не контролювали їх наслід.

І деяке обмеження треба би зробити, нпр. що таку ролю мусіли би виконувати окремо, в порозумінні з собою, установи культурні (Просвіта, Рідна Школа), й окремо економічні, за найбільші осяги на господарському полі. Політичні відзначення мусілиб відпасти. Бо тоді кожна партія й партійка вибирала би своїх і ціла акція звелась би нінащо. Тай політична робота і так нагороджує своїх вибранців мандатами, чого не мають інші ділянки праці.

Цінити треба би не так вибухи енергії (можливі і в людей лінивих), як систематичне, щоденне напружування енергії, довголітню витревалість.

Серед жінок, як більш амбітних від нас, воно повиннob принести особливо добрі вислідн. Та й серед чоловіків така заохота могла би сповнити свою ролю „принуки". І це було би щось якби своє „панство" відріжнення, за яким не треба би тоді шукати у чужих.

Була би це інституція переходова й покищо обмежена на Галичину. Деінде вона була би завчасна

Корнило Заклинський.

Сила нової німецької армії.

Німецький закон з 16. березня ц. р. у своїй 2-ій точці каже, що нова німецька армія буде складатися з 12-ти корпусів із 36 дивізіями. Правда, в законі не згадується нічого про те, які це будуть корпуси і дивізії і як вони будуть організовані, але знавці на основі певних даних з 1914. року обраховують силу нової німецької армії.

1914. року німецька армія мала 25 корпусів піхоти і 4 корпуси кінноти, отже разом 5 дивізій піхоти і 12 дивізій кінноти. Мобілізація збільшила ці військові сили Німеччини на 15 запасних корпусів. На світову війну Німеччина виступила з 88 піхотними і 12 кіннотними дивізіями. До цього не враховано ще похідних бриґад, які дали повних 10 дивизій. Згрубша можна рахувати, що Німеччина мала на початку світової війни 1914. р. біля 100 піхотних і 12 кіннотних дивізій.

Якаж є ріжниця між організацією німецької армії з 1914. і 1935. р.?

У давній німецькій армії корпус складався з двох дивізій. Нині Німеччина творить свою армію лише з 12 корпусами, але кожний корпус зате складається з трьох дивізій. Замісць колишніх 50 дивізій, Німеччина ставить тепер лише 36 дивізій — отже творить нову армію біля 25 прц. слабшу, ніж у 1914. р. Фахівці приймають, що з поставлених 36 дивізій можна при допомозі мобілізації поставити легко 36 корпусів, але вже не по дві, але по три дивізії кожний, а з того виходить, що Німеччина може легко мати армію, яка при мобілізації зросте з 36 дивізій на 108 дивізій. Нова німецька армія своєю чисельною силою не ріжниться нічим від німецької армії з 1914. р.

Треба сподіватися, що Німеччина на взір сусідної Франції та Чехословаччини заведе й у себе з часом дволітню активну військову службу, а тоді нова німецька армія числилаб 700—800 тисяч мужа. Отже булаб сильніша ніж німецька армія з 1914. р.

До цього треба ще додати військове летунство. Яка буде його сила, тяжко збагнути, але, коли правдиві є міркування французького міністра війни, то треба сподіватися, що Німеччина ще до кінця 1935. року буде мати 1.500 військових літаків. З Парижа розійшлася теж вістка, що Німеччина задумує в найближчому вже майбутньому вибудувати теж велику воєнну фльоту, яка дорівнювалаб силі її сухопутньої армії.

Щож торкається матеріяльного заосмотрення німецької армії, то говориться, що всі ті німецькі фабрики, які можуть постачати військовий матеріял, вже кілька місяців працюють потайки при виробі гармат, крісів, скорострілів, муніції, військових авт і т. п. Всі ці фабрики працюють на три зміни впродовж цілих 24 годин. Так само і текстильні та хемічні фабрики працюють горячково над великими військовими замовленнями. Говориться далі і про те, що в останньому часі німецький уряд видав довірочне розпорядження, яким усі промислові підприємства, що можуть постачати якийнебудь військовий матеріял, підлягають військовому доглядові. До всіх цих фабрик приділено військових фахівців, які не лише рішають про розподіл виробництва, про заробітні платні і т. д., але мають теж і дисциплінарну силу над робітниками і цілим фабричним персоналом, зовсім так, як у часі війни.

М—м.

—o—

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 38

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Одначе лишилися священики виборці зі Сколівщини і ті селяни, які не пішли за шмідівською аґітацією. Всі вони приїхали до Стрия перед вибором в 10. год. вечором. Приїхати було їм остаточно не тяжко, та зате дальша їх доля була непевна. На двірці в Стрию ждала вже їх ціла юрба всяких посіпак і наганячів Дзєдушицького, ціла повітова рада з усіми возьними і дорожниками з усього повіту, дальше сконсиґнована міська поліція, жандармерія з усього повіту і крім цього шайка всякої міської голоти, ноторичних пяниць, злодіїв, розбишак, знаних кримінальників і жидови. А завданням тієї чесної бранжі було відбити ще на двірці, або по дорозі до міста якнайбільше виборців селян від своїх, затягнути до приготованих жидівських льокалів, де волею або неволею мусіли вже здатися, віддати, або дати відібрати собі леґітимаційні карти. Там запивали їх, кілько хто хотів, давали гроші, ковбаси, цигари і такі виборці були для нас уже пропащі.

З уваги на те першим нашим завданням було ціло і непорушно перевести тих наших виборців з двірця і не дати їх розбити по дорозі. Ми зібрали також усі наші сили і взявши селян виборців у середину, вели їх, окруживши довкола, а саме: ті священики, що з ними приїхали, я з моєю канцелярією, кільканацять людей зі стрийської інтеліґенції і з молоді. По дорозі зачіпала нас голота і поштуркувала з боків, та проте ми не допустили до остаточного розбою. Друга, ще важніша справа була та, що з ними зробити через ніч, де їх примістити і переховати до ранку. Над цим думали ми в Стрию вже від кількох днів, та годі було щось видумати. Староста і маршалок заборонили всім власникам заїздів під ніякою умовиною не винаймати нам поміщення для наших виборців — і вони, лякаючись заборони, не хотіли винаймити нам кімнати за ніяку ціну. Я сам жертвував за нічліг для виборців сто ринських, однак і це не помогло. Власної хати не мала тоді ще в Стрию ніяка наша установа, тому й не було ніякої ради.

Коли так до полудня ми не могли розвязати тої справи, запропонувала мені моя жінка, що нема іншого способу, як викинути все з нашого помешкання і там помістити всіх виборців. Щойно недавно передтим ми винаймили були нове велике помешкання й уладилися там, справивши собі нові, гарні меблі, тож трохи жаль було робити такий переворот у хаті; одначе іншої ради не було і моя жінка взялася енерґійно до діла. З села привезли нам дві фіри соломи; ми випорожнили дві великі кімнати зовсім і застелили їх соломою, коцами та веретами. В дальших кімнатах поставили ми великі столи і за полудне та вечір, прикликавши до помочі кілька жінок, — моя жінка здобула рекорд кулінарного мистецтва! — виготовили цілу тисячку пирогів.

Отже хата була готова, а в ній і гостина. До неї привели ми в 10. год. вечором 60 виборців-селян з Сколівщини, при чому з ними прийшло кільканацять священиків. Усі вони розташувалися у нас та перевели цілу ніч аж до білого ранку. Ми, домашні, не спали зовсім і дали на ніч навіть нашу малу донечку до хати проф. Вахнянина.

Та ледви розсілися наші гості при столах, аж тут знялася під вікнами буча і стало сипатися в паркан каміння. Це голота, що конвоювала виборців Дзєдушицького, приготовляла напад на мою хату. Ми вибігли на вулицю; на щастя, мій концепієнт, д-р Данило Кулик, убрався був на цей вечір в уніформ резервового поручника і це викликало респект між голотою і вона почала розбігатися. Та ще довго в ніч мусів д-р Кулик променадувати попід нашу хату, щоб забезпечити її перед нападом.

(Далі буде).

З життя українців у Франції.

КІЛЬКА ВІСТОК ПРО ПРАЦЮ „УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ" І ЇЇ ФІЛІЙ.

До нашої Редакції прийшли почтою два числа „Вістника Української Громади у Франції", одного з небагатьох органів нашої робітничої еміграції в тій країні. Про життя тієї еміграції (не політичної, бо ця має свої часописи) знаємо в Галичині дуже мало. Тимто й хочемо скористати з вісток „В. У. Г." і подати їх обєктивно, оминаючи такі, що моглиб вразити будького, чи внести непорозуміння.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ЦІЛОМУ.

Українська Громада у Франції існує вже 6-ий рік. 1929 р. вона заснувала свою централю в Парижі, тогож року — філії в Біянкур, Корбей і Діжон. 1930 року повстали нові філії Громади у Ліж, Варн і Дамарі, 1931 р. — у Монбеліяр, Олмей, Вілері, Тюни, Обу, Маєвр Гран і Тіонвіль, 1932 — у Труа, 1933 — у Мормон, Феймородє-Мін, Альгранж, Нанжін і Гетанж ля Гран.

Крім цих організацій повстала була у Кнютанж-Тіонвіль в 1929 р. Українська Робітнича Спілка, що навіть почала видавати свій „Вістник", згодом хоч Спілка справила собі прапор, діяльність її занепала і вона влилася у Тіонвільську філію Громади.

У всіх філіях має Українська Громада небагато, бо всього 600 членів; діяльністю вона охоплює яких 3.000 осіб української еміграції.

Громада вдержує звязок з Українським Гром. Комітетом у Чехословаччині та навіть з організаціями українців за океаном. Діяльність її проявляється і в тому, що за час свого існування поширила Громада у Франції на яких 20.000 фр. українських книжок.

ЗЇЗД УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ.

Під кінець м. р. відбувся у Парижі Зїзд Головної Ради Української Громади. На Зїзд прибуло 30 делегатів від філій, що, пошанувавши память бл. п. Михайла Грушевського, обговорили низку справ організаційного характеру, м. і. становище українців у звязку з усуванням чужинців з Франції, справу українських дітей у Франції та справу прапору Громади, який вона виготовляє коштом 1.500 фр.

На 3. березня ц. р. мали відбутися трьохрічні Заг. Збори Громади і їх теж обговорено на цьому Зїзді. Чи Збори відбулися — не знаємо, покищо не маємо про це вістки.

ПРАЦЯ ФІЛІЙ ГРОМАД.

Як довідуємось далі з „Вістника", філії Української Громади у Франції ведуть на місцях головно культурно-освітню роботу. Так алеська філія влаштувала реферати про господарські справи Польщі, Листопадове Свято, на якому зібрано на українських інвалідів 230 фр., жалібну академію в честь М. Грушевського; Вілерійська й Гетанська філія дали вистави „Невольника"(Альгранська влаштувала свято 22. січня, на яке зложилися декламації, сольоспіви та реферат, таке саме свято влаштувала Алеська і Труанська філія (величаве свято з виступом хору, на яке прибули українці з цілої околиці) й інші.

ПОДОРОЖ ГОЛОВИ ГРОМАДИ.

Від грудня м. р. голова Української Громади почав обїздити філії Громади, відбуваючи всюди наради з членами в організаційних справах. Такі наради відбулися вже у Тіонвілі, Альранжі, Вілері й Гомекурі. У Тіонвілі відбулося підчас побуту голови жалібне свято в честь М. Грушевського, на яке зложилися декламації, сольоспіви, хорові виступи, дуети, декламації дітей та промова голови про значіння М. Грушевського для України.

НОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

„Вістник" з 25. лютого ц. р. повідомляє, що заходом Громади заснувалися у Франції чергові наші організації, м. і. „Просвіта" у Провені й „Рідна Школа" в Гетанж ля Гран.

До „Просвіти" у Провені ввійшло 45 членів, що вибрали головою Вол. Мороза; „Рідна Школа" у Гетанжі має покищо 10 членів.

Йдуть заходи, щоб оснувати філію Української Громади у Ля Гран д' Комб, де працює яких 200 українських емігрантів із Закарпаття та 30 з Галичини — отже вигляди на працю Громади дуже добрі.

Ось жменька інформацій про працю наших братів у Франції. Ясно, що ведуть там працю ще й інші організації, що взагалі, як усюди, ця праця йде, тільки шкодить їй те, що всюди — ворожнеча й особисті амбіції, про які требаб окремо писати.

(ак.)

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіті".

Які постанови старої конституції обовязуватимуть далі?

Наші читачі вже знають текст нової конституції. Але тому, що конституційний закон задержав теж деякі статті дотеперішньої конституції з дня 17. березня 1921. р., подаємо їх текст повністю зі змінами закону з дня 2. серпня 1926. р.

Стаття 99. Польська Річпосполита признає кожну власність, чи то особисту поодиноких громадян, чи збірну союзів (звйонзкув) громадян, установ, самоуправних органів, врешті самої Держави, як одну з найважніших основ суспільного устрою і законного ладу та заручує всім мешканцям, установам та суспільностям охорону їх майна і допускає тільки у випадках, передбачених законом, скасування або обмеження власности чи то особистої чи збірної за відшкодуванням з уваги на вище добро. Тільки закон може постановити, які добра і в якім розмірі з уваги на добро загалу, мають творити виключну власність Держави і наскільки права громадян і їх правових союзів до свобідного користування землею, водами, мінералами та іншими богатствами природи, можна обмежити з публичних взглядів.

Земля, як один з найважніших чинників існування Народу і Держави, не може бути предметом необмеженого обороту. Закони зясують право, яке прислугує Державі щодо примусового викупу землі й управильнення обороту землею, взявши на увагу засаду, що земельний лад Річипосполитої Польської спиратиметься на рільних господарствах, придатних до правильної продукції і які будуть становити приватну власність.

(Земельні справи, про які згадує кінцевий уступ статті 99, управильнює низка законів і розпорядків, між ними закон про земельну реформу з дня 28. грудня 1925.).

Стаття 109. Кожний громадянин має право зберегти свою національність і плекати свою мову та своєрідні національні прикмети.

Окремі державні закони забезпечують меншинам у Польській Державі повний і свобідний розвиток їх своєрідних національних прикмет при допомозі автономних союзів меншин, які матимуть публично-правний характер у рямцях загальної самоуправи.

Держава матиме право контролювати їх діяльність і на випадок їх потреби фінансово підпомагати.

Стаття 110. Польські громадяни, які належать до національних, віроісповідних або мовних меншин, мають рівне з іншими громадянами право закладати, наглядати й управляти своїм власним коштом добродійні, релігійні і суспільні заведення і вживати в них свобідно своєї мови та виконувати свою релігію.

Стаття 111. Всім громадянам заручується свободу совісти і віроісповідання. Ніодин громадянин не може бути обмежений у правах, які прислуговують іншим громадянам, з причини свого віроісповідання і релігійних переконань. Всі мешканці Польської Держави мають право свобідно визнавати публично і приватно свою віру і виконувати свою релігію або обряд, коли це не противиться публичному ладові або публичній моралі.

Стаття 112. Свободою совісти не можна користуватись всупереч законам. Ніхто не може відтягатися від сповнення публичних обовязків з приводу своїх релігійних переконань. Нікого не можна приневолити, щоби брав участь у діях або релігійних обрядах, коли не підлягає владі батьків або опікунів.

Стаття 113. Кожний релігійний союз, признаний державою, має право уладжувати збірні і публичні богослуження, може самостійно вести свої внутрішні справи, може мати або набувати рухоме і нерухоме майно, управляти ним і розпоряджатись, зберігає і вживає своїх фундацій і фондів та заведень для віроісповідних, наукових і добродійних цілей. Одначе ніодин релігійний союз не може суперечити законам Держави.

Стаття 114. Римо-католицьке віроісповідання, яке є релігією переважної більшости Народу, займає в Державі начальне становище серед рівноправних віроісповідань.

Римо-католицька церква управляє собою власними правами. Відношення Держави до Церкви буде означене на основі договору з Апостольською Столицею, який підлягає ратифікації Сойму.

Стаття 115. Церкви релігійних меншин і інші законом признані релігійні союзи управляють собою власними законами, які Держава не відмовиться затвердити, коли вони не обіймають постанов, суперечних зі законом. Відношення Держави до тих церков і віроісповідань устійнить закон після порозуміння з їх правними репрезентаціями.

Стаття 116. Не відмовить признання нового або дотепер законом не признаного віроісповідання релігійним союзам, яких уладження, наука й устрій не суперечать публичному ладові ані публичній моралі.

Стаття 117. Наукові досліди й оголошування їх вислідів дозволені. Кожний громадянин має право навчати, заснувати школу або виховне заведення і кермувати ними, коли виконає умовини, які передбачує закон щодо кваліфікацій учителів, безпеки переданих дітей та льояльности до держави.

Всі школи і виховні заведення, так публичні як і приватні, підлягають наглядові державної влади у розмірі, який передбачують закони.

Стаття 118. Наука в загальній школі обовязкова для всіх громадян Держави. Час, розмір і спосіб навчання означить закон.

Стаття 120. У кожнім науковім заведенні, якого програма обіймає освіту молоді нижче 18 років, що його утримує зовсім або частинно Держава або самоупр. установи, наука релігії обовязкова для всіх учасників. Провід і нагляд над наукою релігії в школах належить до відповідного релігійного союзу зі збереженням начального права нагляду для державних шкільних властей.

За українську музичну культуру.

(Докінчення.)

ПРО МУЗИК ФАХІВЦІВ.

Часто говориться і пишеться в нас, що живемо в часах спеціялізації. Усі без вийнятків ділянки людського знання розрослись до наших часів так непомірно, що людині у більше як одній з них докладно і „без решти" визнатись є неможливо. Зокрема музика розвинулась нині так високо і всесторонно, оперує такими різнородними і скомплікованими засобами, що її вповні пізнати і опанувати, це навіть від фахово вишколеного музики вимагає великої праці. Маємо тепер уже дуже багато законом упорядкованих справ, звязаних з окремими фахами: чи можна сьогодні дати боронити справу в суді інжинірові, а лікування адвокатові. Тут і народня мудрість має свій ясний і недвозначний погляд: „швець знай своє шевство, а в кравецтво не мішайся".

Із вдоволенням треба ствердити факт, що в нашому громадянстві вже пробудилось і щораз більшає зрозуміння для всякої фахової, у тому й музичної фахової праці. Одначе є ще в нас сильно і з давних часів вкорінені схиблені погляди. Їх яскравим висловом є якраз стаття п. І. Гриневецького. Знають у нас дуже докладно, які „обовязки" мають музики-фахівці супроти громадянства, але якось часто забувається про те, що тіж музики мають свої вимоги, яким ніяк не можна відмовити слушности. Гляньмо для прикладу на одну тільки справу. Під цю пору одиноким прибіжищем для багатьох наших музик-фахівців є Музичні Інститути ім. Лисенка у Львові і краю. Спитаю, чи всі наші громадяни, які вчать своїх дітей музики, чи всі посилають їх до Музичних Інститутів? Деж тут громадянська дисципліна? У цім однім напрямі моглиб ми ставити дуже багато побажань не тільки до посторонніх людей, але навіть до членів деяких співацьких і музичних товариств!

Для мене дуже цікава ще одна річ: що сказав би п. Грин., якби так Т-во „Рідна Школа" звернулося до учителів своїх шкіл з домаганням учити безплатно. А це власне булоб таким самим жаданням, як претенсії до концертанта, щоби виступав безкорисно. При тім маю враження, що шан. автор робить одну велику помилку: поняття музики-фахівця лучить з поняттям учи

теля музики і то ще певно при Інституті ім. Лисенка. Забуває, що поза вчителями є ще багато інших музик: піяністів, скрипаків, співаків, дириґентів, музикантів, а саме цих брали у першій мірі під увагу члени СУПРОМ-у, коли приймали згадану постанову.

СУПРОМ ПОКЛИКАВ ДО ЖИТТЯ БЕЗПЛАТНУ МУЗИЧНУ ПОРАДНЮ.

П. Гриневецький розсіяв по цілій своїй статті тільки справді „колючих завваг, що цього без відповіди полишити не можна. Пише шан. автор, що не хоче „дискредитувати наших музиків в очах громадянства", боїться, що „такі" ухвали будуть дуже шкідливі для „молодої, цінної організації". Скажу, що до цієї хвилини напевно ніщо і ніхто так не пошкодив тій молодій організації, як п. Г. своїм **насвітленням** перших кроків СУПРОМ-у. Яке поняття про наших музик і про СУПРОМ набула необзнайомлена зі справами людина, прочитавши його статтю. „Ті члени СУПРОМ-у — подумав читач — ломлять громадянську дисципліну, лізуть на Олімп і кидають на народ громи, не слухають і не рахуються з голосами остереження, ніщо не бачать тільки гроші і гроші! Справді прийдеться зрезиґнувати з участи тих людей у наших імпрезах".

П. Гринев. пише про хори м. і. таке: „Інша річ справа репертуару й фахових порад у тому напрямку. І тут багато доброго моглиб зробити музики-фахівці. Та тим, що схочуть активно працювати в співочих товариствах, великою перешкодою буде ухвалена засада: „сталі ціни". Шановний автор, коли хотів прилюдно виступити із такими важкими закидами під адресою Союзу Музик повинен був бодай завдати собі труду докладно й уважно прочитати статейку „Наші музики організуються" („Діло" з 31. X. ц. р.), яка й подає хід перших сходин СУПРОМ-у. Там читаємо: ухвалено створити **безплатну** порадню для наших установ, які влаштовують ріжні імпрези (справи зложення програми, добір солістів і акомпаніяторів, евіденція речинців і т. п.). Що це значить? СУПРОМ сам творить безплатну музичну порадню для всіх наших установ, а своїм членам забороняє давати фахові поради співочим товариствам?

ІНШІ УХВАЛИ СУПРОМ-У.

П. Гриневецький, коли ставив так багато закидів Союзові, повинен був із льояльности бодай натякнути, що між ухвалами СУПРОМ-у були й не такі дуже „матеріялістичні". Мало хто з читачів міг тямити маленьку згадку про музик, яка появилась далеко перед появою його статті. Із тої власне причини треба було „для добра цінної організації" бодай натякнути на ті річи. У згаданій статейці писалося, що СУПРОМ радив м. і. над рефератами для педаґ. конгресу „Р. Ш.", над створенням українського пляну навчання музики, над уладжуванням виховних муз. імпрез для ширшого громадянства, над збиранням памяток по наших музиках, над науковою працею в муз. ділянці. Композитори рішили влаштовувати вечорі новітньої української музики для громадянства, рішили повести зорганізовану творчу працю в цілі виповнення прогалин в укр. муз. літературі. Не знаю чи постарався п. Гринев. розвідати, що основується в нас видавництво своєї рідної педаг. муз. літератури і що на ту ціль дає СУПРОМ усі свої з вкладок зібрані гроші. Коли обговорювалося справу цього видавництва, композитори навіть не згадували про гонорарі. Бо усе це робилося для добра української муз. культури! Було то справді зворушливе, як наші композитори на сходинах Союзу звертались до нас із запитами, які композиції **треба** тепер писати, що тепер найпотрібніше: чи легкі орхестральні річи для реміснічих і сільських орхестр, чи хорові твори, чи фортепянові. Направду мало котра професійна організація і мало котрі музики інших народів дивляться на свою працю і завдання так під кутом народнього і суспільного інтересу, як власне Союз Українських Музик. І де тут Олімп? При чому тут громи?

НАШІ КОНЦЕРТИ.

Нераз уже писалося в нас на тему доцільности чи недоцільности нашого своерідного способу приготування і влаштовування імпрез. Нераз підносилися заміти, що наші концерти або академії не є ані концертами ані академіями. І тому що п. Гриневецького так дуже обурюють ті і їм подібні думки, треба буде нам глянути і на ту справу.

Перед півстоліттям одинокими імпрезами, закроєними на ширшу скалю були в нас Шевченкові роковини. Ці свята влаштовувано рік-річно, нераз помимо дуже важких перепон. Це були часи, коли на протязі довгих літ не було сил і можности поза святом Шевченка влаштувати іншу імпрезу. Нераз навіть ті Шевченківські концерти відбувалися при допомозі неукраїнських хорів.

Нинішня пора в порівнанні з тією, це величезна розбудова усього українського культурного життя. Гляньмо на пресу. Перша наша „Галицька Зоря" мусіла освітлювати багато найріжнороднійших справ, бо була одна; сьогодні маємо численні спеціяльні часописи і журнали, які займаються ріжними ділянками знання.

Не перечу, що є такі моменти, коли влаштування імпрези у звязку з важним для цілого народу ювилеєм чи святом, є не тільки потрібне, але й конечне, а участь у ній музик обовязкова. Але чому в концертовому житті усе в нас має бути до суду-віку зовсім таке саме, як за наших прадідів? Скаже хтось: „чиж ми боронимо вам давати концерти?" Так, але не забуваймо, що до успіху концерту треба окрім концертанта і салі ще й... слухачів. А в нас, як відбудуться в місяці три або чотири академії і свята з дуже уріжноманітненою програмою, то на концерт „без нагоди" ніхто не піде, тим більше, що „він уже чув" того концертанта на одній з академій. Які є наслідки нашого замилування чи радше призвичаєння до того роду імпрез? Повний брак зрозуміння для справжнього концертового життя, який може причинитися навіть до цілковитого занепаду нашої музики.

Тому запитаю, чи можна брати нам за провину, коли стараємося поставити українську музику на належне їй місце? „Але ту добру, плекану, розвинену музику, музику мистецтво" — як це гарно сказав Нестор Нижанківський. Чи є це вина, що тоді, коли п. Гриневецький журиться про 50 чи навіть 100 зол. для одної-двох потребуючих установ, ми журимося тим, куди зайде українська музична культура, якщо дальше не буде в нас справжнього оживленого концертового руху і коли не буде в нас замилування до музики-мистецтва. Чи це наша провина, що свої громадянські обовязки хочемо сповнити перш усього як працівники на полі української музичної культури?

Близькі але менші цілі не заслонюють нам дальшої, великої мети: вивести українську музику на височини мистецтва і створити з неї сильну твердиню для самозбереження і розвою нації.

Д-р Василь Витвицький.

Вивезли до Берези Картуської.

В пятницю 29. березня вечором поліція арештувала на Богданівці у Львові *Осипа Рудакевича*, співвласника української пральні „Брін". У суботу 30. березня ц. р. поліція арештувала студ. *Романа Паладійчука* й обох вивезла ще в суботу до концентраційного табору в Березі Картуській.

Загальні Збори „Народньої Гостинниці.

Дня 28. березня ц. р. відбулися Загальні Збори „Народньої Гостинниці". Звіт з діяльности управи склав директор цієї кооперативи п. О. Пащак. У звітовому році кооператива мала 877 членів з 2.974 уділами на квоту 73.547 зол. Кількість гостей у „Народній Гостинниці" зросла тому, що дирекція обнизила цінник на 40 відсотків. По звіті контрольної комісії збори приняли рахункове замкнення і білянс на цей діловий рік. До Н. Ради вибрали на місце трьох уступаючих членів інж. Юліяна Мудрака, о. канцлера Миколу Ґалянта та Адольфа Подлевського. До контрольної комісії вибрали Івана Ґжицького, Петра Фарину й Нестора Пшепюрського. Збори змінили теж статут, достосувавши його до постанов нового кооперативного закону.

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ. 7

Райнер Марія Рільке й Україна.

Теплу, багатогранну й барвну сильветку України малює поет у **Пісні про Правду.** До того слід додати цілу низку незвичайно характеристичних подробиць, узятих із українського побуту кобзарів, подробиць, що по майстерськи вплетені до оповідання.

Подібно вплетено теж переклад української пісні про Правду й Неправду, що її співає кобзар Остап. Переклад прегарний своєю простотою й біблійною силою слова. Крім останньої строфи, дещо зміненої для потреб дії, всі інші є настільки вірним перекладом, що зберегли не лише такі особливості української народної пісні, як персоніфікації, епітети, повторення, але навіть протиставну конструкцію й місцеву кольористику (пани-люди!), дарма, що переклад написаний невязаною мовою.

В цих двох оповіданнях, з яких одно змальовує часи перед Хмельницьким, друге дещо пізніші, вмістив Рільке стільки широго захоплення Україною поруч справжнього знання українських справ, що просто не знати чому більше дивуватися. Не хочеться вірити, що це писав чужинець, в час, коли українська справа була найменше популярна в світі. Як приклад можна подати хочби такий звязкий, та попри те мистецький опис гри на бандурі в українському селі.

Запанувала мовчанка. На шістьох довгих струнах бандури повстав звук, ріс, і скорочений і рівночасно обезсилений, вертався із шістьох коротких струн. Це враження повторялося у щораз то швидших тактах так, що врешті треба було замикати очі з переляку, щоб не побачити, як паде у безвісті тон, що виріс у головокружному гоні з мельодії; знечевя прорвалася струна, щоб зробити місце гарному, важкому голосові кобзаря, що незабаром заповнив до краю всю хату й викликав теж із сусідніх хат людей, що гуртувалися при дверях і попід вікнами. Але цим разом не про героїв ішла пісня. Видно, слава Бульби, Остряниці і Наливайка була непохитна. На всі часи видно закріпилася козацька вірність. Не про їхні подвиги йшла нині пісня.

Або таке друге речення: „Мабуть глибше у всіх, що слухали її, задрімав танець; бо ніхто й ногою не ворохнув, й руки не підніс. Як Остапова голова, так теж інші голови похилились і зважніли від пісні".

Такі слова міг написати лише той, хто направду добре знав психіку українця, його податливість на музику, замилування до танцю, його повагу й нахил до туги, той, хто добре підглянув, як ці складні, часто супротивні елементи спліталися разом. „І по короткій, поважній тиші знова забрязчала бандура, цим разом уже краще розуміла її все більша й більша юрба. Тричі співав Остап свою пісню про правду. І кожний раз вона була інша. Коли за перший раз це була скарга, то повторена стала обвинуваченням, і напослід, коли її втрете співав кобзар з високо піднесеним чолом, пронеслась мов ланцюг коротких приказів. Тоді з дрижачих слів ударив дикий гнів і обхопив усіх, пірвав їх у широке і заразом тужне захоплення". Відповідь присутніх була коротка: „Де збираються люди?" Так повстало українське повстання.

(Докінчення буде.)

Франція зрікається приязни з Німеччиною.

Промова мін. Еріо.

ПАРИЖ, 1. 4. ПАТ. На бенкеті після конгресу радикальної партії в Ліоні мін. Еріо виголосив велику промову про закордонну політику. Франція мусіла зречися надій, які покладала на Німеччину. Хоч пішла Німеччині на уступки, тепер ведуть проти Франції кампанію, щоб відорвати від неї союзників. Німеччина хоче увільнитись від своїх зобовязань, які на неї наложили міжнародні трактати і домагається свободи зброєнь, бажаючи мати 555.000 армію, кольонії і фльоту місткости 35 прц. фльоти В. Британії. Вправді Франція запропонувала двостороннє порозуміння, але хотілаб бути певною, що цього порозуміння не використають проти великої держави на сході Европи. Франція не кидає образливих слів під адресою Німеччини, яка має право до своєї безпеки. Еріо висловив вдоволення з порозуміння з Італією і жалував, що Злучені Держави відсуваються від Франції та Европи. Зате Франція придбала нового союзника — СССР. Коли Німеччина приступить до міжнародньої співпраці, буде дуже добре; колиж ні, годі відмовляти Франції права підписувати договори взаїмної допомоги. Ці договори матимуть дефензивний характер, подібно, як балканський пакт.

Згадуючи про внутрішню політику, мін. Еріо заявив, що радикали зроблять усе, щоб запевнити тривкість урядові. Тому згодяться на співпрацю з тими, які взяли на себе відповідальність за керму Францією.

На теми мови.

(Докінчення.)

Про деякі прийменники.

„Через“ має ще значіння *посередника* (через святих до Бога, зробити щось через когось — коли хтось є посередником); із цього значіння поясняється польське **przez**, нім. **durch** конструкціях страдального стану (**utwór napisany przez Słowackiego**). Такі вислови ви почуєте під польським впливом і в нас (прохання потверджене через староство). Звичайно, вони не українські. В останньому прикладі українець повинен би відчути, що староство є *посередником*, що воно мало комусь передати прохання, щоб його потвердили, а не, що воно само потвердило, чи потверджує. Тільки орудний відмінок передасть у нас те, що ми хочемо сказати, а власне, що його потвердило староство (прохання потверджене староством). У звязку з цим треба завважити, що й такі вислови як „Петро пише через велике „П“, „цей тон переданий через високе „г“ — зовсім неукраїнські, та що в таких випадках треба вживати орудника (великим „п“, високим „г“).

В нашому письменстві відомий прийменник „через“ і у значінні часовому (через рік, через три тижні). Тоді це через є синонімом прийменника „за“ (за рік, за тиждень). І одне („через“) і друге („за“) вказує, що щось має відбутися, коли проминне якийсь час. А проте невелика ріжниця у значінні таки є. Шевченко каже: „Через рік ото велика Зима настала“ або „через тиждень молодиці коровай місили на хуторі“ — то прийменник „через“ указує на те, що мусить минутися весь зазначений час, щоб подія відбулася, що він *мусить* пройти. При прийменнику „за“ (за рік, за тиждень) так докладно той час не зазначений. Вважати „через“ у такому значінні за русизм не можна.

Зовсім непотрібно вживаємо „через“ у *часовому* значінні там, де воно малоб указати на протяг якогось часу („череди пробувають у горах через ціле літо“; „Слово“ було через вісім століть дзеркалом нашого горя“). Є це непотрібний архаїзм, який наша інтелігенція зберігає під впливом польської (**przez**), чи німецької мови (**hindurch**). У таких випадках досить уживати самого знахідника (4. відмінка) часу, напр. цілу ніч спали, робив цілий день, ціле літо пробувають у горах.

Василь Сімович.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЧИ УКРАЇНЦІ ВІЗЬМУТЬ ЗОРГАНІЗОВАНУ УЧАСТЬ У „СХІДНИХ ТОРГАХ?“

Підготовка цьогорічних „Східних Торгів“ уже почалась. До Пром.-Торг. Палати, яка тепер є організатором цієї господарської імпрези, зголошуються краєві й закордонні фірми за приділом місць, дарма, що відчинення „Торгів“ заповіджене на кінець серпня. У звязку з тим вириває питання, що його ми поставили у наголовку цієї нотатки. Відповідь на нього наші господарські кола мусять дати доволі швидко, бо коли вона буде позитивна, то треба братися до підготовки, треба покликати гурт людей, що взяв би організацію виставки енергійно в свої руки і заздалегідь подбав про все, що потрібне.

Пригадуємо тут, що „Діло“ мин. року ясно і недвозначно висказалось за тим, щоби у Сх. Торгах український промисл і торговля брали активну участь, уважаючи зовсім слушно, що це нам з господарського боку потрібне.

Польська хроніка.

ЗА КОНЦЕНТРАЦІЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ. — „НАЧ. ГОСПОДАРСЬКА РАДА“ і „ЦІННИКОВИЙ СУД“.

Реферат, що його виголосив б. мін. промислу і торговлі Е. Квятковський на засіданні Ради Союзу Хліб. Палат й Організацій і Ради Центр. Союзу Поль. Промислу, широко зреферувала вся польська і жидівська преса. Ми не будемо тут займатись цілим змістом згаданого реферату, який має вийти незабаром окремою брошурою, а подамо одно, може найбільше замітне місце.

Інж. Квятковський, уважаючи, що Польщі необхідна є глибока реформа господарського життя, заявляє, що першим методичним елементом цієї реформи булоб покликання до життя **„Начальної Господарської Ради“**. Туди ввійшлиб репрезентанти хліборобства, промислу, ремесла, торговлі і організацій ріжних катеґорій. Нач. Г. Рада випрацювала би тези і засади органічної господарки, булаб небюрократичною копією („одповеднікем“) уряду, з яким працювала би над переломанням усього, що гальмує ініціятивну спроможність міліонів громадян; вона вязала би уряд з громадянством аж до тих найнижчих сфер, що їх не добачує бюрократичний апарат. Вона проаналізувала би межі реальної вартости дефляційної політики і пригоровилаб її до нових умовин і т. д. Як другий елемент методичний — пропонує п. Кв. **„Цінниковий Суд“**, що заступав би істнуючий уже Картелевий Суд. Ножиці ці — це найважніший чинник, що поглиблює кризу. Тому судові хотів би згаданий поль. економіст дати далекойдучі повновласти в оформлюванні цін.

Світова хроніка.

ЩО БУДЕ ІЗ „ЗОЛОТИМ БЛЬОКОМ?“ — ТРУДНОЩІ ДЕФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.

Валютарні події в бельґійсько-люксембурській господарській унії, з окрема девалюація бельґ. франка, поставила поважний знак запиту над дальшим існуванням золотого бльоку. Все більше здобуває собі життеве оправдання думка, що в сучасних умовинах міжнароднього обміну і нестійности курсу майже всіх валют, удержатись із „золотою валютою“ дуже важко, не вважаючи на велике нагромадження золота в емісійних банках. Тепер тільки справа в тому, як довго треба чекати, щоби інші члени „зол. бльоку“ пішли слідом Бельґії. А залишилось їх уже небагато, всього 3, коли не рахувати Польщі, яка нібито осторонь стоїть, проте тримається золотої основи і має повновартісний гріш та досі не обмежила грошевих оборотів із закордоном. Треба зазначити, що Швайцарія важко бореться за вдержання дефляційної рівноваги. Спроба з „туристичним франком“ не повелась. Тепер заводять там урядову контролю над внутрішніми цінами і плянують інші заходи суто-дефляційного характеру. Тимчасом швайц. франк усе запрожений, у чому багато винна міжнародня і місцева спекуляція. У Голяндії теж не все в порядку. А Франція? Яку би вона не мала відпорну силу, то сама вона не встоїться, коли ввесь золотий бльок розлетиться. Бодай не довго.

Треба завважити, що нові події на валютарному фронті викликали теж резонанс у Польщі. Брак послідовности у дефляційній політиці поль. уряду викликає оправдані застереження. Свідчать про це нові податкові обтяження, тощо.

СВІТОВА ТОРОВЛЯ ВОЄННИМ ПРИЛАДДЯМ. САМОВИСТАРЧАЛЬНІСТЬ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

Мин. року ми помістили замітку про вплив загального зброєння держав на світову економіку. У звязку з тим варто подати дані про світову торговлю зброєю, муніцією й іншим воєнним приладдям, які то на днях опублікував Нім. Інститут для дослідів конюнктури. Світова торговля у цій ділянці зросла в 1934 р. на 12 відс. у порівнанні з 1933 р. Цей зріст є **двацятькратно швидший** ніж зріст загальний світової торговлі. Вивіз найважніших країв, продуцентів воєнних матеріялів піднісся у тому часі з 224 міл. нім. марок на 251 міл. Очевидно ті цифри не багато говорять про зорушення світа, бо в останніх двох літах розбудовано або створено в усіх державах власний промисл воєнного приладдя, бажання дійти в ньому до самовистарчальности.

Треба зазначити, що можливість воєн є суттєвою причиною великого розросту самовистарчальности держав у ріжних ділянках. Промислові краї стають на наших очах країнами промислово-аграрними і такиміж стають чи бажають стати країни аграрні, розбудовуючи швидким темпом усі можливі галузі промислу.

ПРАВДА ПРО СССР.

На днях був поміщений у „Ділі“ допис із Праги, де представлені погляди тих, що побували в Рад. Союзі. Большевики вміють зєднувати собі „інтуристів“ і найповажніші люди переймаються чарами новітньої „патьомкініяди“. Та час до часу трапляються теж такі, що не вважаючи на всю декорацію схоплюють правду. До них належить м. і. **Ян Івасевич**, що відвідавши недавно СССР, видав тепер книжку **„Бездоріжжя Совітської Росії“**. Головну свою увагу звернув автор на господарське положення не тільки тому, що економічні справи йому найближчі, але теж як людина. І коли він каже, що громадянин СССР є европейським парією у найбільше суттєвому значінні того слова і нуждарем у порівнанні з мешканцем іншої держави, коли він твердить, що люди там тяжко працюють і постійно голодують, що вони позбавлені елементарних життевих потреб і впали на дусі, бо безупинно боряться за шматок хліба або мяса — то це доказ, що він зумів заглянути за куліси і побачити життеву правду.

В. Н-вич.

„Біла ґвардія“ на фільмі.

НЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.). Хтось має інтерес випускати фільми з протиукраїнською пропаґандою і не жалує на це гроша. Перед кількома роками привезено до Америки фільму „Тарас Бульба“, в якій представлене українське козацтво як дика збиранина некультурного елементу; перед двома тижнями приїхала совітська фільма „Гайдамаки“, де дуже культурно вийшло польське і московсько-царське військо, а українські гайдамаки як кровожадна дика юрба; а саме тепер виставляють в театрі Меджестик фільму „Біла Ґвардія“ або „Часи Турбіни“. Це властиво історична фільма з недавньої української революції. Там вображені часи гетьманщини і Української Народньої Республики. Втеча гетьмана та переворот Петлюри має послужити комусь за доказ, що український нарід робив переворот за переворотом і тому не здібний створити державу, бо серед цього приходять большевики і заводять лад на Україні. Цікаве, що большевицький уряд заборонив виставу цієї фільми на території Радянщини, а вивіз її за границю і тут веде при її допомозі пропаґанду.

—o—

Присилайте передплату!

Літературна сензація.

„Іліяда" запозичена з індійської поеми.

Вчителі і професори грецької старовини мають незвичайну нагоду до протесту. Професор санскриту в Лагоре д-р Дара подав до відома світові вислід своїх студій, що обурюють усіх, які досі шанували Гомера як одного із найбільших творів. Божеська „Іліяда", що була досі архитвором недосяжної краси — плагіят. Плагіят із одної нововідкритої індійської поеми, написаної раніше від „Іліяди" на три-чотири віки.

Відомо, що грецькі фільософи теж позичали свої ідеї з індійських джерел, тільки перетворювали їх по свому. Заки не будемо мати повного тексту найденої професором Дара індійської поеми, не зможемо рішити, в якій мірі Гомер був оригінальний. Зі змісту досі поданого видко, що ввесь сюжет троянської війни, з її причиною, ходом і троянським конем запозичений з індійського джерела. Заслуга Гомера була би в тому, що він пристосував його до грецького середовища, збагатив його всіма подробицями народнього побуту. Зрештою нема нині сумніву, що прізвище „Гомера" це тільки умовна назва, бо грецька епопея була збірним твором довгих поколінь, що передавали одні одному устно перекази про давнину, героїв та звичаї, доповнюючи їх невпинно новими подробицями.

Всі народні епопеї користувались у великій мірі мандрівними сюжетами, які переробляли на свій лад. З народніми піснями та мельодіями, фільософічними та релігійними ідеями ділалось те саме: деякі мотиви, вийшовши з одного джерела від віків, переходили всякі зміни у ріжних добах, культурах і серед ріжних народів.

Коли матимемо перед собою індійський оригінал, з якого запозичила сюжет „Іліяда" грецька епопея навряд чи втратить щонебудь на своїй красі. Виведений у ній сюжет напевне оброблений у багато кращій формі, більше мистецькій, ніж в індійській поемі. Всі подробиці грецького побуту та постаті напевно в ній оригінальні. Гомера може жде тільки доля... Шекспіра, який усі свої сюжети теж позичав, а не вигадував; назвали його найбільшим плягіятором, але від цього драми його не втратили на своїй оригінальности.

2.700 священиків працює потайки.

Католицький тижневик „Коммонвіл" приносить вістку, що в Мексику сповняє свої духовні обовязки 2.700 католицьких священиків, не зважаючи на урядову заборону. Вони наражені кожної хвилини на смертну кару. Цю вістку подає Р. Л. Мартін на основі розмови з архиєпископом Леопольдом Руїз і Фльорес, прогнаним апостольським делегатом з Мексика. Він живе в Тексас на границі Мексика, недалеко міста Сан Антонio.

В Мексику є 15 мілiонів населення, а з них 90 відсотків є католиками. Урядово дозволено для цього населення лише 300 священиків. Від 1926. р. прогнано з Мексика 2.000 священиків. Але після того ніодин священик не покидає держави без дозволу духовної влади. Колиж і виїде, то на його місце приходить потайки інший. Тих молодих священиків виховують здебільша в Злучених Державах. Щоб не допустити до дальшого постійного насилання молодих священиків, губернатор провінції Пуебля наказав, щоб священики мали найменше 50 літ віку.

Не зважаючи на те все, 2.700 священиків живе потайки в Мексику у горах, в селах та в містах. Вірні приносять їм потайки харчі і самі їх переховують, наче перших християн у римських часах. Священики виконують свої обовязки на розказ церковної влади. Вони відвідують хорих, хрестять діти, відправляють богослуження, хоч існує закон, що уряд сконфіскує реальність, де відправляються потайки богослуження.

Про колишнього президента Мексика, Кaлеса, що започаткував отсю „соціялізацію" громадянства, архиєпископ Руїз і Фльорес кажуть, що його соціялістичні експерименти нещирі і на випадок його смерти переслідування католиків скінчиться.

Із судової салі.

ХТО СТРІЛЯВ?

Окружний суд у Золочеві розглядав справу лісничого фірми „Ойкос" в Камінці Стр. Брочковського, який обвинуватив адвоката д-ра Бол. Перфецького з Камінки Стр., що нібито д-р Перфецький нічю стріляв до нього й убив його коня. На розправі д-р Перфецький зізнав, що критичної ночі взагалі не стріляв, а признався йому до того вчинку бувший бурмістр Камінки Стр., Познанський, який тоді теж був на ловах.

К. Познанський додав, що був на ловах дня 25. листопада м. р. враз з підс. Перфецьким і тоді стріляв двічі з дубельтівки міркуючи, що стріляє до дика. Після таких зізнань трибунал на розправі дня 17. березня ц. р. рішив перевести розправу на місці. Тому вислав до ліса суддю Йоркаш-Коха який з прокуратором Бартлем та оборонцем д-ром Струсевичем рослідив справу в днях 24. і 25. березня ц. р. На розправі дня 30. березня ц. р. суддя Йоркаш-Кох зреферував трибуналові і суддям присяглим хід дослідів на місці. Додав, що в лісі при світлі електричної лямпочки не можна ствердити, що це за людина стріляє з поза дерев з віддалі 30 кроків.

Переслухавши свідків, трибунал поставив одно питання суддям присяглим за намагане вбивство. На внесок прокуратора трибунал поставив ще одно додаткове питання зі статті 242 к. з. Судді присяглі потвердили головне питання 8. голосами. Їхній вердикт викликав здивування. Трибунал по нараді скасував цей вердикт присяглих і тому проти підс. Володимира Перфецького відбудеться чергова розправа перед новою лавою суддів присяглих.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 57-100

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 10-?

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 2-3

— **Коли буде матура?** Департамент середніх шкіл у міністерстві освіти розіслав шкільним кураторіям розпорядок у справі цьогорічних іспитів зрілости. Початок іспитів устійнено на 13. травня, а для деяких гімназій на 20. травня. Устні іспити розпічнуться в перших днях червня, а мають скінчитися найпізніше до 22. червня. В переведенні іспитів зрілости не буде ніяких змін.

— **Вияснення страйку в Биткові.** У звязку з новинкою п. н. „Страйк у копальні", поміщеною в ч. 83 „Діла", управа нафтової спілки „Полянка" в Биткові пов. Надвірна надіслала таке вияснення: „Заявляємо, що всього чотири дні страйкувало в нашій копальні лишень 10 людей, решта робітників до страйку не прилучилася. Ніхто ніколи до людей не стріляв, ані стрілянням не грозив, ані взагалі ніякого примусу на робітників не виконував. Робітники були плачені після умови між ними і фірмою з дня 5. вересня м. р. До страйку дійшло по причині видалення двох робітників і через конфлікт між керівництвом копальні і п. Фельгером, делегатом місцевого „Звйонзку гурнікув", який цей страйк зорганізував і його він та який провокацією, шикануванням та некультурною поведінкою загострив конфлікт". — До цього вияснення додамо, що вістка про згаданий страйк появилася вперше в польській пресі.

— **Виклади про Україну в Чехії.** В останні часи помічається зацікавлення укр. справами серед провінціональних низових чеських організацій. З початком року на запрошення молодої ґенерації партії народ. демократів в Подебрадах мав виклад в чеській мові про Україну інж. Чернов. Дня 7. III. на запрошення місцевої організації приватних урядовців в Подебрадах виголосив реферат на тему „Українська проблема", теж в чеській мові, О. Козловський, що ілюстрував свій виклад образками та мапами. Після викладів відбулися дискусії в дуже прихильному до української справи дусі, хоч багато промовців призналося, що українська проблема для них являється цілковитою новинкою.

— **Українські офіцири в чесько-словацькій армії.** За останньою статистикою було в чесько-словацькій армії 9517 старшин, між ними 527 німців, 8 **українців,** 4 мадярів (на Словаччині й Підкарпатській Руси) і 51 інших народностей, здебільшого москалів. Старшин поляків не було. Зпоміж старшин німецької народности служило 219 у Чехії, 144 на Моравії й Шлеську, 142 на Словаччині й 22 на Підкарпатті.

— **Інвестиційна позичка.** В нинішнім тягненні інвестиційної позички з 1928 р. впали такі виграні: 200.000 зол. на серію 3866 ч. 41. 10.000 зол. на с. 5906 ч. 49, с. 5906 ч. 49, с. 1902 ч 9, с. 1914 ч. 47. 1000 зол. с. 6928 ч. 38, с. 3269 ч 49, с. 1692 ч. 32, с. 9200 ч. 31, с. 6402 ч. 10, с. 1986 ч. 48, с. 9942 ч. 50, с. 1405 ч. 12, с. 9594 ч. 15, с. 4773 ч. 23, с. 3562 ч. 15, с. 2365 ч. 25, с. 3402 ч. 35, с. 5670 ч. 15, с. 7929 ч. 24, с. 1566 ч. 32, с. 7172 ч. 3, с. 4078 ч. 26, с. 6593 ч. 42, с. 9855 ч. 33, с. 2410 ч. 8, с. 640 ч. 34, с. 2170 ч. 34, с. 3369 ч. 6

— **Закестіоновані льотерійні виграні.** На льоси Державної Льотерії, заняті в карній процедурі, падуть нераз виграні. Щоби управильнити поведінку скарбової влади у таких випадках м-ство скарбу зарядило, що льоси, на які впала виграна, скарбові уряди повинні посилати до дирекції Держ. Льотерії для зреалізування. Переказану дирекцією квоту мають скарбові уряди зарахувати як депозит. Коли обвинуваченого увільнять виграну мають виплатити управненому до її відібрання, а коли виграну ухвалять сконфіскувати, здепоновану квоту мають зарахувати на дохід м-ства скарбу.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала Стефанію Червінську з вул. Вузької 35, яка на підпитку вибила кілька шиб у „Народній Гостинниці" при вул. Косцюшка, вартости 200 зол. — Злодії вивезли автом блаватних товарів із магазину Крігера та Зінґера при вул. Казимирівській ч. 5, вартости 6.000 зол. — В XI. гімназії при вул. Шимоновичів в 8-ій клясі покалічився ножиком ученик Фр. Специляк, коли йому відчитали, що він виказаний з пятьох предметів. Раненого ученика відвезла ратункова стація до шпиталю. — Невідомі злодії вкрали з хати Мавр. Брухаї при вул. св. Мартина 57 два срібні ліхтарі, білля, постіль, біжутерію все вартости 1000 зол. — Слідчий уряд у Львові одержав вістку про арештування Йос. Лукавецького й Ів. Гнатова, які недавно вкрали в Дм. Оленича з Бережниці пов. Самбір 500 долярів.

— **Краєва хроніка.** В селі Сухоріче біля Львова 21-літній Ів. Куземський застрілив свого стриєчного брата Серафина Куземського на тлі маєткового спору. — У Бродах упав із коня улан Михайло Лобусько зі Львова та згинув на місці.

— **Населення Вильна.** За урядовою статистикою місто Вильно числило з кінцем м. р. 207.117 мешканців, з того 127.479 поляків, 54.607 жидів, 7.285 росіян, 1.554 білорусинів, 1.413 литовців. Решта припадає на інші народности.

— **Чекіст провідником совітської науки.** Провідником совітської комісії для опіки вченими, що є при Совнаркомі в Москві, визначила рада народніх комісарів В. Межлауки. Під час недавних внутрішніх неспокоїв він був членом Че-ки, себто надзвичайної комісії для боротьби з контрреволюцією.

— **Краскова кінематографія.** Чехословацькі фільмові фахівці, інжинір Крачмер і архітект Дупек зробили великий винахід, що значно обнижує кошти фільмової продукції в природних красках. Апаратура уможливлює фільмування в красках предмету й одночасно зменшує його кошти до десятої частини дотеперішніх цін. Нова знимкова метода надається особливо до фільмового реклямування купільних місцевостей, промислової пропаганди, спортових знимок і т. п.

— **Кривавий співацький конкурс.** В Білгороді відбувся конкурс за мистецтво найкращої репродукції пісень у каварнях і барах. До конкурсу стануло 12 найславніших каварняних і кабаретових співачок. Коли трьом співачкам признано нагороду, девять інших почали сварку. Від гострої виміни слів прийшло до бійки, в якій противниці дерли собі одіж, опісля лиця і волосся. Поплила кров, землю вкрили видерті косми волосся, так що треба було кликати поліцію, яка з трудом розділила і втихомирила розярені співачки.

— **Додержав слова.** До редакції „Америки" наспів недавно лист від Павла Куревича з Вінніпегу, а в ньому прохання переслати інший лист, там залучений, для д-ра С. Демидчука в Нюйорку. В своїм письмі подає гром. Куревич таку історію листа, призначеного для д-ра Д.: „Лист цей дістався до мене в такий спосіб: Сусід мій із старого краю приїхав до Канади, побув тут 4 роки, заробив гарний гріш і гайда на 3-місячну поїздку до краю. Поїхав, гроші протратив і вертаючи назад до Канади, стрінув в дорозі зі Львова до Кракова якогось українця, що знав д-ра Д. і передав для нього листа. Мій сусід прибув до Канади, перебув три місяці і відїхав назад з листом. По двох роках побуту в краю виїхав він уже з родиною не до Канади, бо не пустили, а до Аргентини, в південній Америці. Цим разом він виказує свою чесність і лист, що його обвозив довкола світа, присилає до мене, щоб я його вислав до Злучених Держав для д-ра Демидчука. Я це роблю і прошу переслати куди слід, бо ви знаєте адресу". Довідуємося, що лист був датований 26. березня 1932 р., а писаний в залізничому потязі земляком при нагоді стрічі з подорожним з Канади. Лист доручено адресатові до скорого полагодження.

— **Поліція спалила неморальні книжки.** Нюйорська поліція мала недавно незвичайну роботу: спалила книжки вартости пів міліона дол. Цю працю виконано в печах поліційного будинку на приказ директора поліції Валентіна. Між книжками були деякі такі, що йшли на продаж по ціні 100 дол., інші по 25 і нижче. Спалено також один цілий наклад книжки. Крім того також і образки та друкарські кліші. Для Америки це дивогляд, а прецінь нюйорська поліція прийшла до висновку, що краще спалити книжки, як передержувати їх в кімнатах до неозначеного часу та наражувати громадянство на небезпеку дальшої деморалізації. Бо саме це були книжки, що продавалися потайки і були улюбленим предметом півсвіту, а також і молоді, наскільки вона могла спромогтися таку книжку купити. Поліція конфіскувала заборонені книжки впродовж року і назбирала їх тільки, що вже не могла їх примістити.

— **Як цінять у Франції книжки.** Недавно вбитий франц. міністер закорд. справ Барту належав до найбільших бібліофілів у Франції. У його бібліотеці находились найрідші примірники архитворів франц. літератури. Цими днями продавали його бібліотеку на ліцитації. Вже першого дня продали з неї книжок на 1,054.550 фр. Ось деякі ціни: за два примірники драм В. Гюго „Король забавляється" і „Люкреція Борджія" з присвятою для довголітньої музи поета, Джулієти Друе, заплатили 33.100 фр., за один примірник „Літературного Консерватора" з такою самою присвятою 18.900 фр., за перше видання „Нечестивих Квітів" Бодлера на голяндському папері 57.000 фр., за „Листи Наполеона до Жозефіни" з 1833 р. — 50.000 фр., за 1. вид. „Пані Боварі" Фльобера з присвятою братам Гонкурам — 46.100 фр., за альбом з автографами Наполеона заплатив відомий комедіописець Саші Гітрі 36.000 фр. Великий бій ішов при продажі примірника версайського договору з оригінальними підписами та печатками Клемансо, Пуанкаре, Фоша, Жоффра, Петена та Льойд Джорджа. Хотіла його купити державна „Національна бібліотека", але подвоїв ціну приватний бібліофіл, що дістав цей примірник за 47.518 фр.

— **80 тяжко ранених на весіллі.** З Дельгі повідомляють, що в селі Курі, князівстві Джаепур, прийшло у звязку з одним весіллям до кривавої бійки, в якій 80 осіб зазнали тяжких ран. Причиною бійки було те, що 400 селян хотіло вжити до весільного походу коней, але місцева влада на це не згодилася. Кінна поліція виступила проти опірних селян, наслідком чого прийшло до загальної бійки, в якій взяло участь ціле село.

— **Ріжні вістки.** Англійський закон заборонює продаж газет, що дають справоздання з державних л., д-р Галущинський М., Гумецький І., о. Дажи із списком льотерійних виграних уперше не мали доступу до Англії. — Нова ватиканська медаля матиме на одному боці портрет папи, на другому — голови Томи Мура і єпископа Фішера, яких проголосять святими мучениками 19. травня. — У Берліні засудили на 12 літ каторги 25-літнього Фріду Вільвн за видачу воєнних тайн ворожій державі. — Тексер заперечує чутки буцім-то він поставить у 1936 р. свою кандидатуру на президента. — У Німеччині знову сконфіскували одно число „Таймса". — В околиці Стокгольму найшли трупа заст. директора банку в Гетеборзі — Ерика Лямма, що минулого року щез безслідно. — Російські емігранти у Парижі виберуть на балю на дохід безробітних „міс Росію 1935 року". — Нова церква в англ. місті Моркембі ввела у себе замість дзвонів грамофон, що передаватиме звук дзвонів із лондонських церков.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 31. грудня м. р. до 31. березня п. р. 62 катальогові числа приросту. В поодиноких відділах прибуло **предметів: археольогія 22, етнольогія 134**, ікони 3, старі памятки 3, портрети 1, стара зброя 1, банкноти 11, монети 14, печатки 3. Архів і бібліотека: книжки 38, стародруки 1, рукописні церковні книги 1, пергаменові грамоти 1, часописи 474, афіші 8, світлини 23, кліші 3. Жертводавцями були: Бандрівський А., Баторфальві Я., дир. Бачинський М., рад. Бережанський В., дир. Беч Д., о. Білинський П., о. Вань Л., о. Ганасевич І., д-р Галущинський М., Гумецький І., о. Дашо С., проф. Дахнівський Д., проф. д-р Домбковський П., Зупко В., д-р Княжинський А., Кноллер З., д-р Кобільник В., Кобільниківна О., інж. Кордуба В., дир. Корчинський М., о. Ладежинський Р., о. Лукань Р. ЧСВВ., Ляшецька О., Малько О., Маланій І., Михальцевич І., Народна Торговля Самбір, проф. Орловський М., дир. Пашко В., Попіль Д., Пилипяк І., Ред. „Новий Час", Стебельська Н., проф. Филипчак І., Чихрай М.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „АНТКО-ПОЛІЦМАЙСТЕР".

Це свобідна переробка безсмертного Гоголевого „Ревізора". Варшавський вуличник, точніше вуличний продавець кріликів, має при собі кільки фальшивих царських рублів. Його арештують, на судовій розправі судять за державну зраду, бо мав при собі брошуру „Як плекати кріликів" себто королів. Утікаючи попадає щасливо у залізниці на поліцмайстера, який спить паний поруч свого одностровю. Переодягнувшись у цей однострій, Антек стає автоматично поліцмайстром, коли поїзд доїдже до містечка, де ждуть новопризначеного достойника.

Вся ця фарсова комедія тримається грою А. Димши, відомого коміка, що самою мімікою вміє викликувати бурю сміху. На жаль, Димша має в цій ролі за мало нагоди проявити свій талант: акція комедії занадто пиняна. Дикція акторів не завсіди така, щоб авдиторія могла розуміти всі розмови. Комедія ця не стоїть на рівні найкращих комедій польського виробництва, хоч грають у ній такі першорядні артисти як Цвіклінська і Конрадт.

КІНА „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": *„КЛЕОПАТРА"*.

Два роки (коли вірити рекламовим афішам) підготовляли цю фільму, ще довше заповідали її появу у нас, а вже найдовше треба було на неї ждати. Чомусь то завжди стоїмо позаду всіх (навіть менших від Львова) міст краю, не говорячи вже про чужинні великі міста, тимто більші фільми приходять до нас тоді, коли вони деінде мають марку старих річей.

„Клеопатра" нас розчарувала, не даючи того, що ми по ній сподівалися. Історичне тло старого Єгипту й Риму зображене більше, як поверховно, акція, коли й годиться з історією, то йде так скоро, начеб справді любов Цезаря та Антонія з Клеоп. йшла безпосередньо по собі, тоді, як історія каже, що любовна інтрига Клеопатри з Антонієм була приблизно на десять літ пізніше.

Не вдоволила нас теж Кльодет Кольбер у ролі Клеопатри. Хоч із мистецького погляду створила вона креацію без закиду, то уявляємо собі Клеопатру, демонічну королеву Єгипту, зовсім інакше. Цікава річ, що вона не старілася, була завжди молода й привабна, хоч літа йшли. Саме у фільмі легко було зазначити зміну віку Клеопатри. Вистава величава, гідна для режисерського розмаху Сесіль де Міля. Фільма має кілька дуже гарних картин, виразну знимку, баталістичні сцени. У ролях Цезаря й Антонія дебютували нові актори: Уілієм Варрен і Генрі Вількоксон. Дуже добрий тип юдейського короля Ірода створив Шільдкравт.

Хоч і не ревеляційна, усеж фільма монументальна і має місця, що дають справжню насолоду.

(ег.)

Дивогляди.

ТЕЖ РОБЛЯТЬ КОНҐРЕС.

У червні цього року збереться в Неаполі перший конґрес продавців маронів. В Італії є їх 30.000, отже забагато. Конґрес має вирішити при співучасти 400 делеґатів, чи можна допустити ще більше продавців до свого інтересу і як розмістити їх, щоб один одному не робив конкуренції.

НЕВИКОРИСТАНЕ ПІДЗЕМЕЛЛЯ.

Один французький промисловець з Оверні звернувся до міської ради в Парижі винаєндувати йому за 200.000 фр. річно паризькі підземельні коридори, що стоять дурно і є тільки захистом для бідаків і злочинців. Він хоче почати там систематичну годівлю грибів, які досі треба спроваджувати за дорогі гроші з чужини.

СВЯТКУЮТЬ УРОДИНИ ЖАБИ.

Є така славна жаба, це прімa-апрілісова, а справжня, що живе у шкляній банці Наукового Інституту Блеквела у Вашинґтоні. На ній роблять учені та асистенти цього інституту свої досвіди вже 24 роки. Жаба має незвичайні прикмети і видала ціле покоління зразкових жаб. Учені Блеквельського Інституту рішили у 24-ліття заслуженої жаби зібратись довкола неї і як дарунок передали їй винятково товсті мухи, які вона з'їла на обід.

ОСІД ЛІТАКА НА НЮЙОРСЬКІЙ ВУЛИЦІ.

Цими днями один летун показував над дільницею нюйорських хмародерів усякі штуки. Нараз мотор зіпсувався і він мусів знижатися на землю. Холоднокровно з'їхав він на середину вулиці між авта й юрбу людей, які зробили йому місце. Рекорд побитий, летун арештований.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Концерт у честь Шевченка на Жовківськім передмісті. Заходом Кружка „Рідної Школи" на Жовківській дільниці відбулася 31. березня святочна академія в честь Шевченка. Почалась вона відспіванням „Заповіту". Опісля уч. Тарнавський відчитав реферат про Т. Ш. Зіспіваний хор під орудою дир. Мацька гарно виконав чотири пісні. Дещо слабше випали деклямації учениць(-ів), з клас 1-ої, 2-ої та 3-ої. Добре зграний подвійний скрипковий терцет відіграв українські народні пісні в укладі д-ра Кудрика. На закінчення малі артисти відіграли картину в 1-ій дії п. н. „З Шевченкових дитячих літ" у постановці Степана Короля. Ролю малого Тараса відіграла дуже добре Марія Недільна. Свято, що полишило по собі гарні й милі спомини, закінчилося відспіванням гимну.

Я. Голдан.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Шевченкові свята. З великим піетизмом і дбайливістю підготовлено цьогорічні концерти-свята в честь Шевченка у Перемишлі. Шевченкові дні почалися дня 9. березня концертом, улаштованим молоддю держ. учит. жін. семинарії й дітьми школи ім. М. Шашкевича. Дуже гарно випали співи учениць семинарії, прегарне враження робили сотні дітей школи Шашкевича в народніх строях. Моральний успіх був величавий — доходу на доживу дітей брутто 91 зол. Концерт відбувся в битком набитій салі Народнього Дому. Прибули поголовно батьки всіх дітей з міста й сіл. Цей концерт мав найбільше публики. Була глота, що не буде де стати, але був порядок і поважний святочний настрій. Малий Петрусь Демчук, Ірця Татухівна й Геньо Ярошевич та маленькі мандоліністи залишили нам гарний спомин, а Галина Шахівна й Орцьо Загайкевич гордо держали жовто-блакитний прапор на сторожі при погруддї Тараса. — 10. березня школа ім. св. о. Николая уладила в підземелях нової церкви на Засянні силами своїх дітей Шевченкове свято для батьків. Шкода, що саля була за мала й багато гостей вернулося, бо програма добором пісень-співів, музики та деклямацій показала нам велику працю С. Служебниць, що ведуть прекрасно ту школу та дала повну насолоду батькам і гостям, що перевели у святочній атмосфері милі хвилини. — Того самого дня в салі Народнього Дому відбувся концерт громадянський заходом перем. „Бояна". Промова проф. П. Карманського, по характері фільософсько-дискусійна, місцями аналізою дуже глибока, сходила декуди на відчитову дискусію, та на громадян робила велике враження. Співи „Бояна" вказували, що їх підготовлено тільки на

концерт, бо не видно було у у тих двох десятків співаків тої солідної співацької культури, яку повинна мати й Бог зна коли дочекається „Перемиський Бомви". Спів п. Гуменюка не був вище пересічного, а молоденький Барвінський на віольон еді при акомпан'яменті батька грав д. добре. Молоденького челіста оплескувала публика і тут саме зайшов випадок, що дехто із громадян протестував (непотрібно аж голосно!) проти оплесків. Тому слід вкінці вирішити чи на концертах-святах Шевчен а, Франка і т. п. оплескувати виконавців, чи ні? Якщо станемо на тому що концерт у чиюбудь честь є висловом пошани до тої особи, що це не є попис співаків чи музиків, тоді оплески є, здається зайві, і навіть понижують повагу свят. — 17. березня філія „Просвіти" відсвяткувала концертом у салі Нар. Дому в само полудне память Шевченка Хори й декламації читалень і членів з околичних сіл дали перегляд культурної праці у тій парамі. Вибилися на перші місця орхестра чит. „Просвіти" з Перемишля і хор з Оріховець. Публики вібралася повна саля Замітне і відрадне, що з сіл на свята прийшла сама молодь. Настрій був дійсно святочний. — Того самого дня у власній домівці вшанували память Тараса українські робітники Свято пройшло поважно. — 23. березня в концертовій салі української жіночої гімназії удаштували учениці своє свято в честь Шевченка. Усі точки, а саме промова, спів, фортепян і сценічна інсценізація, вдоволили численних гостей. Сольо на фортепян п. І Сушкевної — при другому фортепяні п-і проф. Божейко — вийшло найкращою точкою. — Останній концерт Шевченка влаштувала українська державна хлопяча гімназія у себе в руханковій салі 25. березня. З гостей прибули оба владики Преосв. Коциловський і Лакота та всі передові чільні громадянки і громадяни Дуже багато гостей вернулося від салі через брак місця. Шкода, що не перенесено свята до салі Народнього Дому! Промова учня Стахова, співи хорів під дириг. проф. Волянського, скрипкове сольо учня Є. Фаріона, смичкове й мандолінова орх., збірна декламація і сценічний образець „За байраком байрак" — це все так розумно, доцільно й естетично уложено й виконано, що вся публика вийшла з найкращим враженням. У тій гімназії видко великий поступ на кожній парині праці. Там усі вичувають одну щиру душу, що лучить усі звена праці та вмілою рукою веде її до розвитку. **Я.ой**

КРАКІВ.

Шевченкове свято. Краківське громадянство та студентство як кожного року, так і в цьому році, гідно вшанувало Шевченкові роковини концертом, що відбувся 17. березня ц. р. Програма була багата й ріжноманітна. Започатковує концерт Заповіт" М. Вербицького. А потім публика у великому напятті чекає хвилиночку й обдаровує гураганом оплесків Богдана Лепкого, що саме виходить на сцену й говорить вступне слово. Сло о Богдана Лепкого зробило на приявних велике враж ння, як глибоким зм стом, так теж і щирістю, бо воно було також саме щиро й так щиро плидо, як і Шевченкове слово. Очарував публику арт. опери проф. Романовський своїми барит. солями: а) Ой Дніпре, мій Дніпре, б Ой чого ти почорніло, в) Минають дні. Все віддав Романовський по мистецьки, а сповнив цьому і сильний, чистий голос і динаміка і знаменита інтерпретація. Тому не диво, що за кожною піснею нагороджувала публика артиста рясними оплесками. Сопранове сольо при форт. достою п. Ольги Патриліиної відспівала п. Ольга Стецурова. Співала: а) Шевченка-Лисенка: Ой гляну я, б) Олеся-Лисенка: Айстри. Одно й друге вийшло гарно, але більш по мистецьки відспівала п. Стецурова „Айстри". П. Ірина Федчуківна відограла прегарно Бетовенову „Сонату f-moi". Декламували: п. Ольга Ужитчуківна: Псалом 43. Неофіти — Молитва, п. Іванна Сикіпна: П. Сикіпна декламувала прегарно, з кожного слова пробивався всією силою артизм. Мішаний хор під проводом п. Романа Солтикевича відспівав: Шевченка-Людкевича: „Чи ми ще зійдемося знову?", Чайченка-Січинського: „Дніпро реве". Слабше вийшло Шевченка-Безкоровайного: „Думи мої", зате прегарно відспівав міш. хор Шевченка-Безкоровайного: „Полуботок". Муж. хор під умілим проводом м-ра О. Стецури, хоч невеликий, проте знаменито відспівав усі свої точки: Шевченка-Волошина: „Чого мені тяжко?", Б. Лепкого-Кудрика: „Часом я тужу за тобою", Шевченка-Лисенка: „Гус". Оба диригенти доклали всіх старань у вишколенні хорів, тому не диво, що хорові точки у всіх нюансах вийшли чудово. Словом: краківське громадянство та студентство відсвяткувало Шевченкові роковини як могло найкраще. Успіх великий, сильні враження, підем на дусі та довгий-довгий незатертий спомин.

Т. С-ко.

—o—

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. Т. „УКРАЇНА".

Звичайні Загальні Збори С. Т. Україна відбулися в неділю 31. м. м. в год. 11·30. Хід Зборів був наскрізь діловий та поважний. Зі звітів поодиноких референтів виходить, що минулий рік за голувування Дир. Е. Нагірного приніс С. Т. Україна спортові, матеріальні та моральні успіхи. Між іншим ухвалили Збори зміну 7-ої точки статута і поширено Виділ до 18 членів. До нового Виділу ввійшли: Голова дир. Е. Нагірний через акламацію, двох заступників голови дир. Волошиновський і дир. Филипович. члени Виділу: о. Блазовський, Назар, Левицький Терлецький, Конашевич, Вербіцький, Лужняк, Чучман, Охримович, заступники: Васильків, Витвицький, Ковалів, Микитин, Федушко, Угрин. Збори закінчилися в годині 14·50.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 2. IV. год. 7·30 веч. Ревія Зах. Союзу.

Середа, 3. IV. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 2. IV. год. 7·30 веч. Рецит. вечір Калінівни

Середа, 7. IV. год. 7·30 веч. „Подружній меч".

Кіна.

АДРІЯ: „Між небом і землею" та додаток.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о щасті).

ВАНДА: „А. Л. 14. затонула", „Велика грішниця".

ҐРАЖИНА: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (в Мор. Шевалє та Мекдональд).

КОЛІСЕЙ: „Гвіски та долари" та ревія.

КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.

МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновіший тижневик.

МІРАЖ: „Щойно вчора".

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Ґаль).

ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Димша).

ПАН: „Кохання Фрайляйн Доктор", „Створена до цілування".

РАЙ: „Родина Ротшильдів".

СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні усміхи".

УТІХА: „Буритель" і ревія.

ХИМЕРА: „Світ іде вперед".

Закордонне радіо.

Вівторок, 2. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 15·40 Весняні пісні (діточий хор). 17·30 Арії та пісні (Сімоне сопр.). 19·30 Вес. мельодії, **Братислава** (298,8) 18·05 Скрипка, 20·15 Гебрайські пісні, **Кошиці** (259,1) **18·00 Українські нар. пісні у вик. Остапчук - Науменкової**, **Мор. Острава** (260,5) 17·45 Спів, **Прага** (470,2) 18·25 Спів, 21·35 Фестіваль Баха, 22·30 Суч. музика, **Берлін** (356,7) 12·00 Популярна музика, 19·20 Спів (Ірайс сопран), **Франкфурт** (251) 16·00 Форт., 22·20 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 „Кн. Гомбург" оп Гренера, **Кельн** (455,9) 16·00, 24·00 Прелюдія Шопена, 17·00 Вес. пісні й музика, 19·00 Пісні й танки Скандинавії, **Мінхен** (405,4) 16·10 Солісти, 19·20, 21·00 Концерт, 22·30 Пісні Фішер-Франка (Іргезен сопр., Куніє тен.), **Будапешт** (550,5) 13·30 Цит. музика, 17·00 Концерт, 18·30 Скрипка, **Мілано** (368,6) 11·30, 13·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт хору Римської Базиліки, солісти (муз., спів).

Середа, 3. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Попул. музика, 19·35 Концерт військ. орх., 21·45 Суч. турецька музика, **Брно** (325,4) 17·50 Нім. нар. пісні, 19·25 Колисанки, 22·15 „Продана наречена" оп. Сметани **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·25 На крилах вальса, **Білгород** (437,3) 21·00 Славянська музика, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика та спів, 22·30 Легка й танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 Симф. концерт, **Будапешт** (550 5) 12·05, 19·10 Спів, 13·00 Військ орх., **Мілано** (368,6) 11·30 Тріо, 17·30 Концерт, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 2. квітня 1935.

6·30 Раніштя авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Концерт сальон. орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Твори Чайковського в гр. пл., 13·45 З ринку праці. 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка і характеристична музика в гр. пл., 15·45 Концерт см. орхестри, 16·30 Листи від дітей, 16·45 Арії та пісні в вик. Габришевського. 17·00 Скринька П. К. О., 17·15 Орхестри — інструменталісти в гр. пл., 17·30 Скр. ресітал, 17·50 Нові станиці праці, 18·00 Нар. пісні Равеля (вик. Геверт) у супр. форт., 18·15 Фраґмент Ю. Тепи, 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Оперетові мельодії в гр. пл., 19·15 Фейлетон про Марію Сташевич Доліньску, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Прелюдії польських композиторів у вик. Отавової, 19·50 Актуальний фейлетон. 20·00 Легка музика, спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо. 21·00 Концерт польської музики XVI. і XVIII. ст., 22·00 Сальон. музика, 22·30 Бюро студій розмовляє зі слухачем, 22·40 Легка музика.

Середа, 3. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сальон. музика, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Популярна музика в гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Ревія старших оперетов із гр. пл., 16·30 Зі світа дівчат, 16·45 Славні дуети в гр. пл., 17·00 Політика евр. держав після війни, 17·15 Твори Баха й Генделя на скрипку та форт., 17·50 Відчит про Йос. Сулковського, 18·00 Слівянські пісні, 18·15 Вес. свеч: Викінчилися, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Сільва рерум мист життя, 18·45 Гацавіцька авд., 19·07 із Гереболі до Будзинова, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт гармоністів, 19·50 Актуальна гутірка, 20·00 Оп. фрагмент, 20·15 Міцкевичівський вечір із Вильна, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 „Гуцульський ліс" оповідання Люд. Свєнцького, 21·40 Пісні, хор, 22·00 Гендл. концерт, 22·15 Конкурс фабрики „Гуцсрам", 22·30 Музика в гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·93—2·03, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·50, австр. шілінги 98·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Доляри 9·00—9·10, Франки фр. 34·30—34·80, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·20—47·00.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 7·00—8·00.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційні 112·00—114·00, Будівельна 45·00—46·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни паритет Підволочиська льоко Львів

	Підволочиська від	до	Львів від	до
Пшениця одноц.	17·25	17·50	18·75	19·00
Пшениця збірна	16·25	16·50	17·75	18·00
Кукурудза краєва	19·00	19·50		
Гречка на мливо	15·75	16·00		
Крупи гречані	26·00	28·00		
Висівки пшен. гр	9·00	9·25		
Висівки пшен. сер.	8·75	9·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30. березня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко маґазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 30. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

			за 1 кг.	
Курята				2·50 зол
Молоді кури	1. кл.	„	„	0·85 „
Старі	„	„	„	0·75 „
Підгодов.	індики	„	„	1·10 „
„	індички	„	„	1·30 „
Пантарки		„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару				0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Вечір казок для дітей удаштовує філія Правного Тов Охор. Дітей і Опіки над Молоддю дня 6. квітня 1935 р. в салі С. С. Василіянок при вул. Длуґоша ч. 17. Початок год. 5 попол. 1207 а 2—2

Марійська Дружина Студенток у Львові, ндучи за покликом мар. Т-ва Пань у Львові, зложила 10 зол. на голодуючих в Яворівщині і кличе другі Марійські Організації.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.